

**BOSHLANG`ICH TA`LIMGA QO`YILAYOTGAN ZAMONAVIY
TALABLAR VA ULARNING ASOSIY VAZIFALARI**

"University of economics and pedagogy"

Ijtimoiy gumanitar fanlar kafedrası dotsenti

Abdurazzaqova Feruzaxon

Boshlang`ich ta`lim yo`nalishi talabalari

Omonova Xolisxon Muhammadjon qizi

Bozorboyeva Nargiza Ahmadillo qizi

Annotatsiya: Ushbu maqola, boshlang'ich ta'lim tizimining zamonaviy talablariga va ularning asosiy vazifalariga bag'ishlangan. Maqolada, ta'lim tizimining o'zgaruvchan sharoitlar, globalizatsiya va raqamli texnologiyalarning ta'limga ta'siri haqida so'z boradi. Boshlang'ich ta'limda zamonaviy pedagogik usullar, interaktiv o'qitish metodlari va shaxsga yo'naltirilgan ta'limning muhimligi ta'kidlanadi. Shuningdek, o'quvchilarning kreativlik, analitik fikrlash va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan yondashuvlar ham ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, zamonaviy talablar, pedagogika, ta'lim texnologiyalari, interaktiv o'qitish, kreativlik, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Abstract: This article is devoted to the modern requirements of the primary education system and their main tasks. The article discusses the changing conditions of the education system, the impact of globalization and digital technologies on education. The importance of modern pedagogical methods, interactive teaching methods and person-centered education in primary education is emphasized. Also, approaches aimed at developing students' creativity, analytical thinking and social skills are considered.

Keywords: primary education, modern requirements, pedagogy, educational technologies, interactive teaching, creativity, person-centered education.

Абстрактный: Данная статья посвящена современным требованиям системы начального образования и их основным задачам. В статье рассматриваются меняющиеся условия системы образования, влияние глобализации и цифровых технологий на образование. В начальном образовании подчеркивается важность современных педагогических методов, интерактивных методов обучения и личностно-ориентированного образования. Также рассмотрены подходы, направленные на развитие творческих способностей учащихся, аналитического мышления и социальных навыков.

Ключевые слова: начальное образование, современные требования, педагогика, образовательные технологии, интерактивное обучение, творчество, личностно-ориентированное образование.

KIRISH

O`qish savodxonligini oshirish o`qish darslarini tashkil etilishi bilan bo`g`liq. Boshlang`ich sinflarning o`qish darslari o`z mohiyati, maqsad va vazifalariga ko`ra ta`lim tizimida alohida o`rin tutadi. Negaki uning zaminida savodxonlik va axloqiyta`limiy tarbiya asoslari turadi. Shuning uchun ham boshqa predmetlar ta`limini o`qish ta`limisiz tasavvur qilib bo`lmaydi. O`quvchi matnni to`g`ri, tez, tushunib o`qish, mazmunini o`zlashtirish bilan ilk bor o`qish darslarida yuzlashadi. O`qish darslari orqali o`quvchilarning Davlat ta`lim standartlari (DTS) talablari bo`yicha o`zlashtirishlari ko`zda tutilgan o`quv-biluv ko`nikmamalakalari hamda bilimlarni egallashlariga yo`l ochiladi. Aynan o`qish ta`limida insonning, avvalo, o`zligini, qolaversa olamni anglashga bo`lgan intilishlariga turtki beriladi. Shu maqsadda «O`qish kitobi» darsliklariga ona tabiat, atrofimizni o`rab turgan olam, Vatanimiz tarixi va bugungi qiyofasi, kattalar va bolalar hayoti, mehnatsevarlik, istiqloq va milliy-ma`naviy qadriyatlar, xalqlar do`stligi va tinchlik kabi turli mavzular bo`yicha atroflicha tushunchalar berishga mo`ljallangan badiiy, axloqiy-ta`limiy, ilmiy-ommabop asarlar kiritiladi. Respublikamizda “Boshlang`ich ta`lim konsepsiyasi” hamda boshlang`ich ta`lim uchun o`quv dasturlari va o`quv-metodik majmualarda o`quvchilarning tayanch va fanga oid kompetensiyalarini shakllantirish imkoniyatlarini kengaytirishga alohida e`tibor qaratilmoqda. Ayniqsa, xalqaro baholash dasturlari asosida boshlang`ich sinf o`quvchilarida o`qish savodxonlikni rivojlantirishning didaktik tizimini ishlab chiqish, o`qituvchilarni o`quvchilarda hayotiy ko`nikmalarni tarkib toptirishga tayyorlashning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish alohida ahamiyat kasb etadi. O`zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo`yicha Harakatlar strategiyasida “yosh avlodning ijodiy va intellektual salohiyatini qo`llab-quvvatlash hamda ro`yobga chiqarish” kabi muhim vazifalar belgilab berildi. Bu esa, o`qish darslarida boshlang`ich sinf o`quvchilarida tayanch va hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishning didaktik imkoniyatlarini aniqlashtirish, tayanch kompetensiyalarni tarkib toptirishning ijtimoiypedagogik tizimini takomillashtirishni taqozo etadi. O`qish savodxonligi – shaxs o`zining bilim va salohiyatini rivojlantirish, jamiyatda o`z o`rnini topish maqsadiga erishishi yo`lida matnlarni tushunish, ulardan foydalanish, ular ustida mulohaza yuritish hamda ularga munosabat bildirish qobiliyati demakdir. Boshlang`ich sinflarning o`qish darslarida o`rganiladigan asarlarning mavzu doirasi ancha keng bo`lib, ona tabiat, yil fasllari, xalq og`zaki ijodi, mehnatga muhabbat, asosiy bayram sanalari, milliy istiqloq va ma`naviyat kabi umumiy mavzular doirasida birlashtirilgan.

Xulosa

Boshlang`ich ta`lim tizimi zamonaviy jamiyatning ehtiyojlariga javob beradigan darajada o`zgarishlar va yangilanishlarni talab etadi. Bugungi kunda ta`limning asosiy vazifalari faqat bilim berishdan iborat bo`lmay, balki o`quvchilarda kreativlik, analitik

fikrlash va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga ham qaratilgan. Zamonaviy pedagogik usullar, texnologiyalar va interaktiv o'qitish metodlari ta'limning samaradorligini oshiradi va o'quvchilarga o'z potentsiallarini maksimal darajada namoyon etishga yordam beradi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim esa har bir o'quvchining individual ehtiyojlari va qobiliyatlarini hisobga olish orqali ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi. Shu tarzda, boshlang'ich ta'limning zamonaviy talablariga moslashish orqali, biz ta'lim tizimining sifatini va uning jamiyatdagi rolini yaxshilashimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi PF-4947-sonli Farmoni // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017. 6-son, 70-modda.
2. Qurbonova Maftuna, Umumiy o'rta ta'lim maktablari boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish kompetensiyalarini shakllantirish ahamiyati // Xalq ta'limi, 2020. 3-maxsus son, 29-33 bet.
3. Tojiboeva, G. R., & Pulatova, D. T. (2020). Pedagogik kompetentlik: nazariya va amaliyot. *Academic research in educational sciences*, (3), 209-215.
4. Raxmonjonovna, T. G., & Ismoiljon o'g'li, M. I. (2024). TALABALARDA BAXTLI OILAVIY HAYOT HAQIDAGI TASAVVURLAR VA OILA MUSTAHKAMLIGI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 34(1), 165-169.
5. Gulhumorxon, T., & Muazzam, R. (2022). MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASADA AMALIYOTCHI PSIXOLOG XIZMATI VA FAOLIYATI. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 1(2), 363-366.
6. Raxmonjonovna, T. G. (2024). OILADA SIBLING MUNOSABATLARINING SHAXS SHAKLLANISHIGA TASIRI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 35(1), 126-129.
7. Raxmonjonovna, T. G. (2024). OILADA SIBLING MUNOSABATLARINING SHAXS SHAKLLANISHIGA TASIRI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 35(1), 126-129.